

BEVOLKINGSONDERZOEK BORSTKANKER

Versie: oktober 2024

Feiten over (bevolkingsonderzoek) borstkanker

- Borstkanker is de meest voorkomende kanker bij vrouwen. Eén op de 7 vrouwen in Nederland krijgt borstkanker.
- Er zijn jaarlijks 18.000 nieuwe gevallen van borstkanker.
- 80% van de vrouwen met borstkanker is ouder dan 50 jaar.
- Ongeveer 5% -10% van iedereen met borstkanker heeft de ziekte gekregen door een erfelijke aanleg.
- Personen met een erfelijke aanleg hebben meer kans om borstkanker te krijgen. Er zijn ook andere factoren die het risico op borstkanker vergroten, maar die factoren hebben veel minder invloed:
 - Weinig of geen kinderen hebben
 - Op latere leeftijd het eerste kind krijgen
 - Kort of helemaal geen borstvoeding geven
 - Op jonge leeftijd voor het eerst menstrueren
 - Laat in de overgang komen
 - Heel dicht klierweefsel in de borst hebben
 - Hormoonpreparaten tegen overgangsklachten langer dan 2 tot 3 jaar
 - 'De pil' slikken
 - Elke dag meer dan één glas alcohol drinken over een langere periode
 - Weinig lichaamsbeweging
 - Overgewicht tijdens en na de overgang
- Alle vrouwen van 50 tot en met 75 jaar krijgen een uitnodiging voor het bevolkingsonderzoek borstkanker.
- Met dit onderzoek kunnen we borstkanker in een vroeg stadium ontdekken.
- Hoe eerder we borstkanker ontdekken, des te groter de kans op een succesvolle behandeling.
- Elk jaar overlijden er ongeveer 3.000 vrouwen aan borstkanker. Door het bevolkingsonderzoek overlijden elk jaar ongeveer 1.000 vrouwen minder aan borstkanker.
- In 2022 deed bijna 71% van de vrouwen mee.

Veelgestelde vragen

Wanneer krijg ik de eerste keer een uitnodiging?

Dat hangt samen met de gemeente waar je woont omdat het onderzoek vaak plaats vindt in een mobiel borstsonderzoekscentrum (een bus). Je krijgt de eerste uitnodiging als je 50, 51 of 52 wordt. Tot het jaar waarin je 76 wordt, krijg je iedere 2-3 jaar een uitnodiging.

Wanneer komt het mobiele onderzoekscentrum in mijn gemeente/wijk?

Als je belt met 088-0001388 kunnen medewerkers van Bevolkingsonderzoek Nederland zien wanneer de bus in uw gemeente/postcodegebied is.

Waarom is het onderzoek alleen voor vrouwen van 50 t/m 75 jaar?

Bij het bepalen van de leeftijdsgrenzen wordt gekeken naar de verhouding tussen nut en risico.

Bij vrouwen tussen de 50 en 75 jaar zijn de voordelen van het bevolkingsonderzoek groter dan de nadelen.

Borstkanker komt vaker voor bij vrouwen van 50 jaar en ouder. 8 van de 10 vrouwen die borstkanker krijgen, zijn ouder dan 50. Vrouwen onder de 50 jaar hebben vaak veel klier- en bindweefsel in de borsten. Door dit weefsel zijn afwijkingen moeilijker te ontdekken op de röntgenfoto's.

Bij vrouwen boven de 75 is de kans groter dat borstkanker wordt ontdekt waar iemand tijdens haar leven geen last van zou hebben gekregen. Daarnaast is de kans op andere ziektes bij mensen boven de 75 jaar groter.

Is het onderzoek pijnlijk?

Dit is heel persoonlijk en iedereen beleeft dit weer anders. We weten uit onderzoek dat maar een deel van de vrouwen het onderzoek als erg pijnlijk ervaart. Het samendrukken kan pijnlijk zijn. Wel duurt het maar heel kort. Als het te veel pijn doet, kun je dat tegen de laborant zeggen. Soms kunnen je borsten in de dagen na het onderzoek nog gevoelig zijn. Sommige vrouwen hebben zeer gevoelige borsten vlak voor of tijdens de menstruatie. Dan kan het soms beter zijn om de afspraak te verzetten.

Ik heb in het verleden een borstvergroting/ borstverkleining ondergaan. Kan ik meedoen met het onderzoek?

Ja. Vrouwen die een operatie aan de borst(en) hebben ondergaan, kunnen aan het onderzoek deelnemen. Geef het aan op de vragenlijst achter op de uitnodigingsbrief. Ook is het verstandig om het de laborant te melden omdat er dan rekening mee gehouden kan worden bij het maken en beoordelen van de foto's.

Ik wil dat een vrouwelijke medewerker de foto's van mijn borsten maakt. Kan dat? Bij wie geef ik dat aan?

Jazeker kan dat. Er zijn veel vrouwen die dat prettig vinden. De meeste medewerkers zijn ook vrouwen. Je kunt dit aangeven als je de afspraak maakt of als je er bent.

Is het onderzoek gratis?

Ja, het onderzoek is gratis. Als de uitslag is dat er vervolgonderzoek nodig is, dan wordt dit niet altijd vergoed. Het hangt ervan af hoe hoog je eigen risico is en hoeveel je hiervan hebt gebruikt. Vraag het in dat geval na bij je zorgverzekeraar.

Moet ik zelf ook mijn borsten onderzoeken?

Als je zelf regelmatig je borsten onderzoekt, raak je vertrouwd met je eigen lichaam en weet je wat bij jou normaal is en voel of zie je sneller een verandering. Als je een verandering opmerkt, is het goed om naar je huisarts te gaan.

Ik heb kleine/grote borst(en). Levert dat problemen op bij het maken van de foto's?

Het maakt niet uit hoe groot je borsten zijn. Het is altijd mogelijk om goede röntgenfoto's te maken. Als het nodig is, worden er van grote borsten meerdere röntgenfoto's gemaakt.

Ik heb geen klachten en ik voel me goed. Waarom zou ik dan meedoen?

Door mee te doen aan het bevolkingsonderzoek kan borstkanker opgespoord worden voordat je klachten hebt. Dan kan borstkanker beter behandeld worden en is de kans om weer gezond te worden groter.

Wanneer krijg ik de uitslag?

Je krijgt de uitslag met een brief thuis binnen twee weken.

Krijgt mijn huisarts de uitslag ook?

Ja, tenzij je hebt aangegeven dat je dat niet wilt. Als we een afwijking vinden, bellen wij je huisarts zodat deze jou kan bellen voordat je van ons de brief met de uitslag krijgt.

Meer weten?

De informatie in deze factsheet kun je terugvinden op onderstaande websites. Hier vind je ook meer informatie.

<https://www.bevolkingsonderzoeknederland.nl/borstkanker/>

<https://www.rivm.nl/bevolkingsonderzoek-borstkanker>

<https://www.vzinfo.nl/borstkanker/preventie>